

වැරදි නිවැරදි කිරීම

රුක්මල් විද්‍යාලය

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd
Pioneers in Professional Education

65/2A, Chittampalam Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

හැඳින්වීම (Introduction)

ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේදී බොහෝ විට වැරදි සිදුවිය හැකිය. වර්තමානයේ හස්ත ක්‍රමයට ගිණුම් පිළියෙල කිරීම ඉතා ජනප්‍රිය නොවුවද පරිගණක ගත ගිණුම් පද්ධතියකට දත්ත ඇතුළත් කිරීමේදී බොහෝවිට වැරදි සිදුවිය හැකිය. මෙම පරිච්ඡේදය තුළ දී අප සාකච්ඡා කරනුයේ මෙකී ගිණුම්කරණ වැරදි නිවැරදි කරන ආකාරය පිළිබඳවයි. වැරදි නිවැරදි කිරීම සිදු කළ යුත්තේ පොදු ජනලයක සටහන් කිරීමෙනි. මේ සඳහා භාවිතා කරන මූලික ලියවිල්ල වනුයේ ජනල වවුචරයයි. පොදු ජනලය අධ්‍යයනය කරන විට අප මේ බව හඳුනාගන්නා ලදී.

වැරදි නිවැරදි කිරීම අධ්‍යයනය කිරීමට ප්‍රථම, ගිණුම්කරණ වැරදි පිළිබඳ මූලික අවබෝධයක් ලබා ගනිමු.

1) අත්හැරීම් දෝෂ

ගණුදෙනුවකට අදාළ විස්තර මූලික ලියවිල්ල තුළින්ම නැතිවීම දෝෂ මේ යටතට ගැනේ.

උදා : ගෙවීමකට අදාළ ගෙවීම් වවුචරය නැති වීම.

2) මූලික සටහන් දෝෂ

ගණුදෙනුවකට අදාළ විස්තර මූලික ලියවිල්ලක වැරදි ආකාරයෙන් සටහන් වීම.

උදා : රු.25,000 ණයට විකුණුම්, විකුණුම් ඉන්වොයිසිය තුළ රු.52,000 ලෙස සටහන් වීම.

3) මූලධර්ම දෝෂ

ගිණුම්කරණ මූලධර්මයක් කඩවන ආකාරයේ වැරදි මෙලෙස හඳුන්වයි.

උදා : අයහාර වියදම් ප්‍රාග්ධන වියදම් ලෙස සටහන් කිරීම.

දිගුකාලීන වත්කම් කෙටිකාලීන වත්කම් ලෙස වර්ග කිරීම.

4) ලිපි දෝෂ

යම් ගණුදෙනුවක් ඊට අදාළ ගිණුමට ඇතුළත් නොකර ඒ හා සමාන වෙනත් ගිණුමක ඇතුළත් කිරීම.

උදා : K. ගුණබණ්ඩාගේ ගිණුමට බැර කළ යුතු අගයන් G. අගුණබණ්ඩාගේ ගිණුමට බැර කිරීම.

5) හිලව් දෝෂ

එක් වරදක් නිසා සිදු වී ඇති ගිණුම් දෝෂය තවත් වරදක් නිසා පියවී යන ආකාරයේ දෝෂ මේ යටතට ගැනේ.

උදා : රු. 5,000 ක විදුලි බිල, විදුලි ගාස්තු ගිණුමට බැර කර ඇත්තේ රු. 4,500 ක් ලෙසය. තවද රු. 7,000 ක දුරකථන ගාස්තුව, රු. 7,500 ක් ලෙස දුරකථන ගාස්තු ගිණුමට හර කර ඇත.

6) ද්විගණන දෝෂ

ගණුදෙනුවකට අදාළ වටිනාකම් එකම ගිණුමක දෙවරක් සටහන් කිරීම.

උදා: රු. 50,000 ක ගැණුම් වටිනාකම මුදල් පොතේ දෙවරක් බැර කර තිබීම.

7) ද්විත්ව සටහන් මාරු කිරීමේ දෝෂ

ගණුදෙනුවකට අදාළ ද්විත්ව සටහන වැරදියට සටහන් කිරීමේ දෝෂ මේ යටතට ගැනේ.

උදා: විකුණුම් ආදායමක් ණයගැනියට බැර කර විකුණුම් ගිණුම හර කිරීම.

ගිණුම්කරණ වැරදි වර්ගීකරණය (Classification of Accounting Errors)

ගිණුම්කරණ වැරදි නිවැරදි කිරීමේ අරමුණෙන් යුතුව ප්‍රධාන කාණ්ඩ දෙකකට වර්ග කළ හැකිය.

- 1) ශේෂ පිරික්සුමෙහි සමානතාවයට බලනොපාන වැරදි
- 2) ශේෂ පිරික්සුමෙහි සමානතාවයට බලපාන වැරදි

මේ අනුව, වැරදි නිවැරදි කරන ආකාරය ඉහත සඳහන් කාණ්ඩ දෙක යටතේ වෙන වෙනම සාකච්ඡා කරමු.

ශේෂ පිරික්සුමේ සමානතාවයට බලනොපාන වැරදි නිවැරදි කිරීම

මෙවැනි ආකාරයේ වැරදි සිදු වූ විට ඒවා ශේෂ පිරික්සුමෙන් අනාවරණය කර ගත නොහැකි වේ. එනම් මෙවැනි වැරදි සිදු වුවද ශේෂ පිරික්සුමේ හර තීරුව සහ බැර තීරුවෙහි එකතුව සමාන වේ.

උදා : මුලධර්ම දෝෂ

හිලව් දෝෂ

වැරදි නිවැරදි කරන ආකාරය

"මෙවැනි ආකාරයේ වරදක් හඳුනාගත් පසු එය නිවැරදි කළ යුත්තේ සිදු වී ඇති වරදට ප්‍රතිවිරුද්ධ සටහන තැබීමෙනි."

උදාහරණ -01

නාමල්ගේ ව්‍යාපාරයේ 2016.03.31 දිනට ගිණුම පියවීමෙන් පසු උපුටාගත් ශේෂ පිරික්සුම සමථි පැවතිය ද පහත වැරදිම් සිදුවී ඇති බව පසුව අනාවරණය විය.

- 1) රු. 12,800 ක වටිනාකමක් ඇති විකුණුම් ඉන්වොයිසියක් සම්පූර්ණයෙන්ම අත්හැර තිබීම.
- 2) රු. 3,220 වූ 2016 මාර්තු මස විදුලිබිල වැරදීමකින් දුරකථන ගාස්තු ගිණුමට හර කර තිබීම.
- 3) යන්ත්‍ර අලුත්වැඩියාව සඳහා දැරූ රු. 9,250 යන්ත්‍ර ගිණුමට හර කිරීම.
- 4) රු. 14,500 ක ණයට විකුණුම් ණයගැති ගිණුමට නිවැරදිව සටහන් කොට ගැනුම් ගිණුමට බැර කිරීම.
- 5) රු. 87,000 ක 2016 මාර්තු මස වැටුප් රු. 78,000 ලෙස සටහන් කිරීම.
- 6) ණයගැතියෙකුගෙන් ලද රු. 65,000 මුදල් පොතේ නිසි පරිදි සටහන් කොට ණයගැති ගිණුමට රු. 56,000 ක් ලෙස බැර වීම රු. 16,500 ක ණයට ගැනුම් ගිණුමේ නිවැරදිව සටහන් කොට ණයහිමි ගිණුමට රු. 25,500 ලෙස බැරවීම.

ඔබ විසින්,

ඉහත වැරදි නිවැරදි කිරීමට අදාළ ජ'නල් සටහන් පෙන්වන්න.

උදාහරණ -02

පහත සඳහන් ගිණුම්කරණ වැරදි නිවැරදි කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ජ'නල් සටහන් ලියන්න.

- 1) රු. 14,600 ක අත්පිට ගැනුම් ණයට ගැනුම් ලෙස සටහන් කොට ඇත.
- 2) රු. 12,800 ක විදුලි විදුලි දුරකථන ගාස්තු ලෙස සටහන් කොට ඇත.
- 3) රු. 1,200 ක ආපසු විවුම් ආපසු යැවීමක් ලෙස සටහන් කොට ඇත.
- 4) රු. 2,000 ක දුන් වට්ටම් වැරදීමකින් ලද වට්ටමක් ලෙස ගිණුම්ගත කොට ඇත.
- 5) රු. 800 ක ආපසු යැවුම් රු. 1,500 ක ආපසු විවුම් ලෙස සටහන් කොට ඇත.

- 6) ණයගැතියන්ගෙන් කපාහල රු. 3,000 ක බොල්ණය සම්පූර්ණයෙන්ම ගිණුම්ගත කොට නැත.
- 7) බැංකුව විසින් අය කරගෙන ඇති රු. 1,800 ක බැංකු ගාස්තුව පිළිබඳ කිසිම සටහනක් තබා නැත.
- 8) රු. 4,000 ක ගෙවල් කුලී ආදායම් රු. 400 ක් ලෙස සටහන් කොට ඇත.
- 9) යන්ත්‍ර හඬත්තුව සඳහා දැරූ රු. 14,200 ක් වියදම යන්ත්‍ර ගිණුමට හර කර ඇත.

උදාහරණ -03

ගලගොඩගේ ව්‍යාපාරයේ 2017 මාර්තු මස ගිණුම් පිළියෙල කිරීමෙන් පසු අනාවරණය කර ගන්නා ලද වැරදි කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- 1) පෙබරවාරි මාසයේ විදුලි ගාස්තු වියදම වූ රු. 5,600/- මුදල් දුරකථන ගාස්තු ගිණුමට හර කර ඇත.
- 2) රු. 125,000/- මෝටර් රථ වැඩි දියුණු කිරීමේ වියදම මෝටර් රථ හඬත්තුව වියදමක් ලෙස ගිණුම් ගත කර ඇත.
- 3) රු. 12,500/- ගෙවල් කුලී වියදම රු. 25,000/- ලෙස ගිණුම්ගත කර ඇති අතර, රු. 36,000/- ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියා වියදම රු. 23,500/- ලෙස ගිණුම්ගත කර ඇත.
- 4) ණයගැතියකු වූ සමන්තගෙන් ලැබුණ රු. 11,000/- ක මුදල ක්‍රිෂාන්තගේ ගිණුමට බැර කර ඇත.
- 5) රු. 125,000/- ණයට විකුණුම ගැණුම් ගිණුමට බැර කර ඇත.

ඔබ විසින්,

- i. ඉහත වැරදි නිවැරදි කිරීමට අදාළ ජ'නල් සටහන් සහ
- ii. වැරදි නිවැරදි කිරීමට අදාළ ලෙජර් ගිණුම පිළියෙල කරන්න.

(ලකුණු 10)

උදාහරණ - 04

පහත සඳහන් වැරදි නිවැරදි කිරීමට අදාළ ජ'නල් සටහන් පෙන්වන්න.

- 1) අප්‍රේල් මාසයේ ණයට කළ රු. 250,000/- ක මිලට ගැණුම් අප්‍රේල් මාසයේ ගිණුමට සටහන් කර ඇත.
- 2) සැපයුම්කරුවකු වන සිල්වා විසින් දුන් රු. 4,750/- ක වට්ටමක් වැරදි ලෙස සැපයුම්කරු ට්‍රේඩින් විසින් දුන් වට්ටමක් ලෙස ගිණුම් තබා ඇත.
- 3) මෝටර් වාහනයක් විකුණා ලද රු. 300,000/- ක මුදල වැරදි ලෙස මෝටර් වාහන ගිණුමට බැර කර තිබුණි.
- 4) පෙරේරාගෙන් රු. 80,000/- කට ණයට ගත් භාණ්ඩ සම්පූර්ණයෙන් ගිණුම් පොත්වල සටහන් කිරීමෙන් අත්හැරී ගොස් තිබුණි.
- 5) ව්‍යාපාර හිමිකරු විසින් ව්‍යාපාරයේ ආපසු ගනු ලැබූ රු. 72,000/- මුදල් කාර්යය මණ්ඩල වැටුප් ගිණුමට හර කර තිබුණි. ව්‍යාපාර හිමිකරු මෙම මුදලින් රු. 10,000/- ක් ව්‍යාපාරයේ කඩ කුලිය ගෙවීම සඳහා යොදවා තිබුණි.

(ලකුණු 10)

උදාහරණ - 05

පහත සඳහන් වැරදි නිවැරදි කිරීමට අදාළ ජ'නල් සටහන් පෙන්වන්න.

- 1) හිඟ බිල්පත් පියවීම සඳහා ගනුදෙනුකාර ි ගෙන් ලද රු. 48,200/- ක මුදල විකුණුම් ගිණුමට බැර කර තිබීම.
- 2) වසර සඳහා මෝටර් රථ ක්ෂය රු. 150,000/- කින් වැඩිපුර ප්‍රතිපාදනය කර තිබීම.
- 3) ගනුදෙනුකාර රාජී විසින් හරවා විවන ලද රු. 14,200/- ක් වටිනා භාණ්ඩ පිළිබඳව ගිණුම්ගත නොකිරීම.
- 4) කාර්යාලයේ ප්‍රයෝජනය සඳහා රු. 42,800/- කට මිලට ගත් ගෘහ භාණ්ඩ, ගැණුම් ගිණුමේ සටහන් කර තිබීම.
- 5) අයිතිකරු වෙනුවෙන් ගෙවූ රු. 13,200/- ක පිටිත රක්ෂණ වාරිකය රක්ෂණ ගිණුමේ සටහන් කර තිබීම.

(ලකුණු 10)

ශේෂ පිරික්ෂුමෙහි සමානතාවයට බලපාන වැරදි නිවැරදි කිරීම

මෙවැනි ආකාරයේ වරදක් සිදු වූ පසු ඒවා ශේෂ පිරික්ෂුමෙන් අනාවරණය කර ගත හැකිය. කුමක් නිසාදැයි මේවා ශේෂ පිරික්ෂුමේ සමානතාවයට බලපාන බැවිනි. බොහෝ විට මෙවැනි වැරදි සිදුවන්නේ ගනුදෙනුවක ද්විත්ව සටහනෙන් එක් සටහනක් පමණක් සටහන් වීමෙනි.

උදා: ලෙජර් ගිණුම් තුලනය කිරීමේදී වන වැරදි
 උපයෝගී පොත්වල අගයන් එකතු කිරීමේ දී සිදුවන වැරදි
 ශේෂ පිරික්ෂුමට උපුටා ගැනීමේ දී වන මගහැරීම්

සැ.යු. වර්තමානයේ ගිණුම්කරණ කටයුතු සඳහා පරිගණක මෘදුකාංග භාවිතා කරනු ලබයි. (SAP, Accpac, Quick Book, Tally) මෙම නිසා මෙවැනි ආකාරයේ වැරදි සිදුවීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්තාව අවම වී ඇත.

මෙවැනි ආකාරයේ වැරදි නිවැරදි කිරීම සඳහා පහත පියවරයන් අනුගමනය කරන්න.

- පියවර I - මෙවැනි වැරදි සමූහයක් නිසා ශේෂ පිරික්ෂුමේ හර තීරුව හා බැර තීරුවෙහි එකතුව ගෙන, අඩු අගයක් ඇති තීරුවේ වෙහසට අදාළ මුදල "අවිනිශ්චිත ගිණුමට" ඇතුළත් කරන්න.
- පියවර II - දැන් සිදුවී ඇති වැරදි විකිහෙක හඳුනාගෙන, ඒ එක් එක් වරද තනි තනිව සලකා ශේෂ පිරික්ෂුමට වන බලපෑම හඳුනා ගෙන හර තීරුවෙහි හෝ බැර තීරුවෙහි සිදුවන ඌණතාවය පියවීමට වෙහස අවිනිශ්චිත ගිණුමට මාරු කරන්න.
- පියවර III - දැන් තනි තනි වරද නිසා ඇති වූ අවිනිශ්චිත ගිණුමේ ශේෂය ඉවත් කිරීම සඳහා අදාළ නිවැරදි කිරීමේ සටහන තබන්න.

සැ.යු. සියළු වැරදි නිවැරදි කළ පසු අවිනිශ්චිත ගිණුම තුළ තවදුරටත් ශේෂයක් ඉතිරි නොවිය යුතුය.

උදාහරණ - 06

නිමල්ගේ ව්‍යාපාරයේ 2016.03.31 දින පිළියෙල කළ ශේෂ පිරික්ෂුමෙහි හර පැත්තේ රු. 7,800 කින් අඩු වූ අතර අවිනිශ්චිත ගිණුමක් මගින් ශේෂ පිරික්ෂුම තාවකාලිකව තුලනය කර ගන්නා ලදී. පහත දැක්වෙන ගිණුම්කරණ වැරදි පසුව සොයා ගන්නා ලදී.

- 1) රු. 45,000 ක ණයට විකුණුම් රු. 54,000 ක් ලෙස විකුණුම් ජ'නලයට ඇතුළත් කර ඇත.
- 2) ගැනුම් ජ'නලය රු. 13,000 ක් වැඩිපුර එකතු කොට ඇත.

- 3) රු. 4,000 ක වර්පහම් ගාස්තු ගෙවීම් බැංකු ගිණුමෙහි නිවැරදිව සටහන් කර තිබුණද වර්පහම් ගාස්තු ගිණුමට පිටපත් කර ඇත්තේ රු. 400 ක් ලෙසිනි.
- 4) රක්ෂණ ගාස්තු ගිණුමේ පැවති රු. 4,200 ක ශේෂය ශේෂ පිරික්ෂමට පිටපත් කර නොමැත.
- 5) යන්ත්‍ර අලුත්වැඩියා කිරීම සඳහා ගෙන ලද රු. 3,000 ක ගෙවීමක් වැරදීමකින් යන්ත්‍ර ගිණුමට පිටපත් කොට ඇත.
- 6) ණයගැතියෙකු වූ රංජිත්ගේ ගිණුම තුලනය කිරීමේදී එහි හර පැත්ත රු. 3,250 ක් වැඩිපුර එකතු කර ඇත.
- 7) රු. 2,000 ක ගෙවූ කොමිස් වැරදීමකින් දෙවරක් පිටපත් කර ඇත.

ඔබ විසින්, වැරදි නිවැරදි කිරීමේ ජ'නල සටහන් සහ අවිනිශ්චිත ගිණුම පිළියෙල කරන්න.

උදාහරණ - 07

සීමිත බුහුණ සමාගම 2016.03.31 දිනට පිළියෙල කළ ශේෂ පිරික්ෂම තුලනය නොවූ බැවින් වෙනස අවිනිශ්චිත ගිණුමකට මාරු කරන ලදී. අවිනිශ්චිත ගිණුමේ බැර ශේෂය රු. 14,600 ක් විය. පහත සඳහන් ගිණුම්කරණ වැරදි පසුව සොයා ගන්නා ලදී.

- 1) විකුණුම් ජ'නලය රු. 18,000 ක් වැඩිපුර එකතු කොට ඇත.
- 2) රු. 750 ක සුළු මුදලින් කළ ගමන් වියදම අදාළ ගිණුමේ සටහන් කොට තිබුණේ රු. 850 ක් ලෙසිනි.
- 3) රු. 6,000 ක මහේලට කළ ආපසු යැවුම් මහේලගේ ගිණුමේ සටහන් කොට ඇත්තේ රු. 600 ක් ලෙසිනි.
- 4) දුන් වට්ටම් ජ'නලය එකතු කිරීමේදී රු. 1,600 ක් වැඩිපුර එකතු කොට ඇත.
- 5) රු. 14,000 ක ලැබූ බදුකුලිය වැරදීමකින් බදු කුලී වියදමක් ලෙස සටහන් කොට ඇත.
- 6) ණයනිමියන්ට කළ රු. 15,000 ක ගෙවීමක් බැංකු ගිණුමෙහි නිවැරදිව සටහන් කොට තිබුණ ද එය ණයනිමි ගිණුමට පිටපත් කර ඇත්තේ රු. 1,500 ක් ලෙසිනි.

ඉහත තොරතුරු ඇසුරින් පහත සඳහන් දෑ පිළියෙල කරන්න.

- i. අවිනිශ්චිත ගිණුම
- ii. වැරදි නිවැරදි කිරීමට අදාළ ජ'නල් සටහන්

උදාහරණ - 08

සංගක්කාරගේ ව්‍යාපාරයට අදාළව 2016.03.31 දිනට පිළියෙල කළ ශේෂ පිරික්ෂම සම නොවූ හෙයින් වෙනස අවිනිශ්චිත ගිණුමකට මාරු කරන ලදී. පසුව පහත වැරදි හඳුනා ගන්නා ලදී.

- 1) විකුණුම් ජ'නලය රු. 2,000 ක් අඩුවෙන් එකතු කොට ඇත.
- 2) මුදල් පොතේ ගෙවීම් පැත්තේ වට්ටම් තීරුව රු. 2,450 ක් වෙනුවට එය රු. 3,450 ක් ලෙස එකතු කොට ඇත.
- 3) ජයසූරිය කරන ලද රු. 22,000 ක ගැනුම් නියමිත පරිදි ගැනුම් ජ'නලයට ඇතුළත් කර තිබුණත් එය ජයසූරියගේ ගිණුමට වැරදි ලෙස හර කර ඇත.
- 4) රු. 750 ක විවිධ වියදම් මුදල් පොතේ නිවැරදිව සටහන් කොට තිබුණද එය ලෙජරයට පිටපත් කර ඇත්තේ රු. 570 ක් ලෙසිනි.
- 5) රු. 900 ක ගමන් ගාස්තුව මුදල් පොතේ නිවැරදිව සටහන් වී ගමන් ගාස්තු ගිණුමට ද බැරවී පැවතීම.

ඉහත තොරතුරු ඇසුරින්,

- i. ඉහත වැරදි නිවැරදි කිරීමට අදාළ ජ'නල් සටහන්,
- ii. අවිනිශ්චිත ගිණුමෙහි පැවති ශේෂය හඳුනා ගන්න

උදාහරණ - 09

සංචිත ව්‍යාපාරයේ ගිණුම් සහායකට 2016.03.31 දිනට පිළියෙල කරන ලද ශේෂ පිරික්ෂුම සම කිරීමට නොහැකි විය. ශේෂ පිරික්ෂුමේ ඇති වූ වෙනස ඔහු අවිනිශ්චිත ගිණුමට මාරු කළේය. පහත දැක්වෙන දෝෂ පසුව හෙළිවිය.

- 1) රු. 75,000 ක මුදලට විකුණුම් මුදල් පොතේ නිවැරදිව සටහන් කොට තිබූ ද විකුණුම් ගිණුමට රු. 57,000 ක් ලෙස බැරවීම.
- 2) ආපසු වඩුම් පොත රු. 2,500 ක් වැඩිපුර එකතු කොට ඇත.
- 3) රු. 45,000 ක උපකරණ ණයට ගැනුම් ගැනුම් ජ'නලයෙහි ඇතුලත් කොට ඇත.
- 4) සුළු මුදල් පොතේ සංග්‍රහ වියදම් නැමති වියදම් තීරුව රු. 500 ක් අඩුවෙන් එකතු කොට ඇත.
- 5) ගැනුම් ජ'නලය රු. 12,000 ක් අඩුවෙන් එකතු කොට ඇත.

ඉහත තොරතුරු ඇසුරින්,

- i. වැරදි නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය ජ'නල් සටහන්,
- ii. අවිනිශ්චිත ගිණුම පිළියෙල කරන්න.

උදාහරණ - 10

2015/03/31 දිනට එක්ස් සමාගමෙහි පොත්වලින් උපුටා ගත් ශේෂ පිරික්ෂුම තුලනය වී නොමැත. මෙම වෙනස සඳහා අවිනිශ්චිත ගිණුමක් විවෘත කරන ලදී. පසුව කරන ලද පරීක්ෂාවලද පහත දෑ හෙළි වුණි.

- 1) විකුණුම් ගිණුම එකතුව රු. 7,800/- කින් වැඩියෙන් එකතු කර ඇත.
- 2) දෛනික ගැණුම් පොත එකතු කිරීමේ දී රු. 1,500/- ක් වැඩියෙන් එකතු වී ඇත.
- 3) කාර්යාල කුලී ගිණුම එකතු කිරීමේ දී රු. 800/- ක් වැඩියෙන් එකතු වී ඇත.
- 4) ලැබිය යුතු වෙළඳ ගිණුමක් වෙනුවෙන් ලද රු. 3,400/- ක මුදල මුදල් පොතෙහි පමණක් සටහන් වී ඇත.
- 5) අත්පිට මුදලට කළ රු. 95,000/- ක ගැණුම්, මුදල් පොතෙහි රු. 59,000/- ක් ලෙසින් සටහන් වී ඇත.

ඔබ විසින්,

වැරදි නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය ජ'නල් සටහන් සකස් කරන්න.

උදාහරණ - 11

2015/03/31 දිනට අතිල් ට්‍රේඩර්ස් ව්‍යාපාරයේ පොත්වලින් උපුටා ගන්නා ලද ශේෂ පිරික්ෂුම තුලනය නොවූ අතර වෙනස අවිනිශ්චිත ගිණුමකට මාරු කරන ලදී. වෙනසට හේතු වශයෙන් හඳුනා ගනු ලැබූ කරුණු පහත දැක්වේ.

- 1) දෛනික ගැණුම් පොත රු. 160,000/- කින් වැඩියෙන් එකතු කර තිබුණි.

- 2) ඩග්ලස්ට්ට් කරන ලද රු. 91,000/- ක් වූ විකුණුම්, ණයගැතියන් සහ විකුණුම් යන ගිණුම් දෙකෙහිම රු. 19,000/- ක් ලෙස සටහන් කර තිබුණි.
- 3) විපුලට නිකුත් කරන ලද රු. 250,000/- ක චෙක්පතක් නිවැරදිව මුදල් පොතේ සටහන් කර ඇති නමුත් විපුලගේ ගිණුමේ සටහන් කර නොතිබුණි.
- 4) ගැණුම් ගිණුම රු. 78,000/- ක් අඩුවෙන් එකතු කර තිබුණි.
- 5) පෙරේරාගෙන් ලැබුණු රු. 138,000/- ක චෙක්පතක් නිවැරදිව මුදල් පොතේ ඇතුළත් කර තිබූ නමුත් පෙරේරාගේ ගිණුමේ සටහන් කිරීමක් තබා නොතිබුණි.

ඔබ විසින් පහත දෑ පිළියෙල කළ යුතුය.

- i. වැරදි නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය ජ'නල් සටහන් (ලකුණු 07)
- ii. අවිනිශ්චිත ගිණුම (ලකුණු 03)

ලාභය සංශෝධනය කිරීම

ඉහත සිදු වූ වැරදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන හෙවත් අවසන් ගිණුම් පිළියෙල කිරීමට පෙර හඳුනාගෙන නිවැරදි කිරීම සිදු කරන ලදී. නමුත් යම් විටක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කරන තුරු අදාළ වරද හඳුනාගත නොහැකිව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමෙන් පසු ඒවා හඳුනාගත හැකි වේ නම් එවැනි වැරදි නිවැරදි කිරීම සිදුකිරීමේදී පහත බලපෑම් ඇති වේ.

ආදායම් හා වියදම් වලට අදාළ වරදක් හඳුනාගත හොත් ඒවා නිවැරදි කිරීමේදී ව්‍යාපාරය ආදායම් ප්‍රකාශ තුළින් හඳුනාගෙන ඇති ලාභයට බලපාන අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ලාභය සංශෝධනයට ලක් වේ. මේ නිසා එවැනි ආදායම් හා වියදම් වලට අදාළ වැරදි නිවැරදි කරනවාත් සමග මෙතෙක් හඳුනාගෙන ඇති ලාභය වෙනස්වීම් වලට ලක් කොට නිවැරදි ලාභය හඳුනාගත යුතුය. මේ සඳහා දී ඇති ලාභය සංශෝධනය කිරීමේ ප්‍රකාශයක් සකස් කිරීමට ඔබට සිදුවනු ඇත. එලෙසම වත්කම්, වගකීම් හා හිමිකම් වලට අදාළ වරදක් හඳුනාගත හැකි වූයේ නම් ඒවාද සංශෝධනය කොට නිවැරදි මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයක් සකස් කළ යුතුය.

උදාහරණ - 12

වමන්දවාස් සහ සමාගම වෙනුවෙන් 2016.03.31 දිනට පිළියෙල කළ ශේෂ පිරික්ෂුම සම නොවීය. සමාගම අවිනිශ්චිත ගිණුමක් මගින් තාවකාලිකව ශේෂ පිරික්ෂුම තුලනය කොට ගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කරන ලදී. ඒ අනුව සමාගමේ ශුද්ධ ලාභය රු. 35,800 ක් විය. පසුව පහත සඳහන් දෝෂයන් සොයාගන්නා ලදී.

- 1) රු. 3,200 ක ගැනුම් ඉන්වොයිසියක් සම්පූර්ණයෙන්ම පොත් වලින් මගහැරී තිබුණි.
- 2) මේකලා විසින් ආපසු එවූ රු. 1,300 ක බඩු තොග නිවැරදිව ආපසු එවූම් ජ'නලයේ සටහන් කර තිබූන ද මේකලාගේ ගිණුමට රු. 800 ක් ලෙස පිටපත් කර තිබුණි.
- 3) විදුලි වියදම් ගිණුමේ හර පැත්ත රු. 1,000 ක් අඩුවෙන් එකතු කර ඇත.
- 4) මුදල් ගෙවීම් පැත්තේ වූ වට්ටම් තීරුව රු. 200 ක් අඩුවෙන් එකතු කොට ඇත.
- 5) ආපසු යැවූම් ජ'නලය රු. 1,500 ක් අඩුවෙන් එකතු කොට ඇත.
- 6) දුන් වට්ටම් ගිණුමේ වූ රු. 500 ක හර ශේෂය පිරික්ෂුමට ඇතුළත් කොට නොමැත.

ඉහත තොරතුරු ඇසුරින් පහත සඳහන් දෑ පිළියෙල කරන්න.

- i. වැරදි නිවැරදි කිරීමේ ජ'නල් සටහන්,
- ii. අවිනිශ්චිත ගිණුම,
- iii. ශුද්ධ ලාභය සංශෝධනය කිරීමේ ප්‍රකාශනය

උදාහරණ - 13

සඳුරුවන්ගේ ව්‍යාපාරයට අදාළ 2016.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළව උපයා ඇති ශුද්ධ ලාභය රු. 92,000 ක් විය. පහත දැක්වෙන වැරදි සොයා ගන්නා ලදී.

- 1) රු. 3,000 ක බොල්ණය කපාහැරීමක් පොත්වල සටහන් කොට නොතිබුණි.
- 2) රු. 2,000 ක භාණ්ඩ සඳුරුවන් විසින් ඔහුගේ පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා ලබාගෙන තිබුණ ද ඒ පිළිබඳ කිසිවක් සටහන් තබා නොමැත.
- 3) රු. 4,000 ක් වටිනා තැන්පත් කළ වෙක්පතක් අගරු වී ඇතත් ඒ පිළිබඳව කිසිම සටහනක් තබා නොමැත.
- 4) රු. 1,000 ක් වූ 2016 මාර්තු මස විදුලි බිල පිළිබඳව කිසිවක් සටහන් තබා නොමැත.
- 5) රු. 1,400 ක ආපසු යැවුම් වැරදීමකින් රු. 1,600 ක ආපසු ච්චුම් ලෙස සටහන් තබා ඇත.

පහත සඳහන් දෑ පිළියෙල කරන්න.

- i. වැරදි නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය ජ'නල් සටහන්,
- ii. ශුද්ධ ලාභය නිවැරදි කිරීමේ ප්‍රකාශනය

